

Psychologie sportu a koučování

- Mgr. et Mgr. Petra Pačesová, PhD.

- petra.pacesova@fsps.muni.cz

- Fakulta sportovních studií, Masarykova univerzita v Brně

Copingové stratégie

„to cope“ (niečo prekonať, zvládnuť,
preklenúť)

vedomé použitie určitej stratégie, ktorá
vychádza z hodnotenia situácie aj vlastných
zdrojov

proces riadenia vnútorných a vonkajších
faktorov, ktoré človek v strese hodnotí ako
ohrozujúce

kognitívne a behaviorálne postupy, ktoré
človek využíva na redukciiu následkov stresu

Copingové stratégie

Inštrumentálny coping

Coping zameraný na problém

vyznačuje snahou zmeniť vonkajšie prostredie a podmienky stresovej situácie

Coping zameraný na emócie

zameraný na zlepšenie emočného ladenia

snaha regulovať vlastné emočné reakcie vzťahujúce sa k stresovej situácii a snahou meniť ich v smere priateľnejšieho vnímania

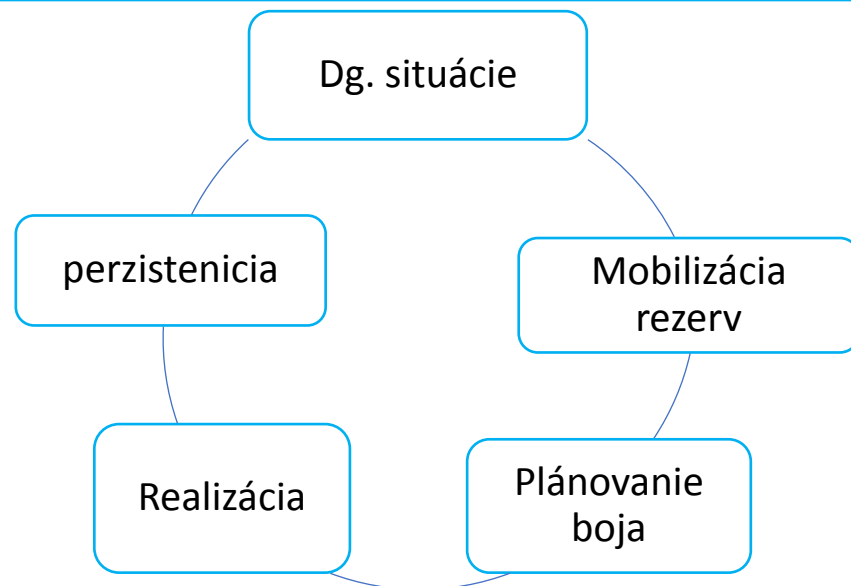

Copingové stratégie

Aktívne copingové stratégie

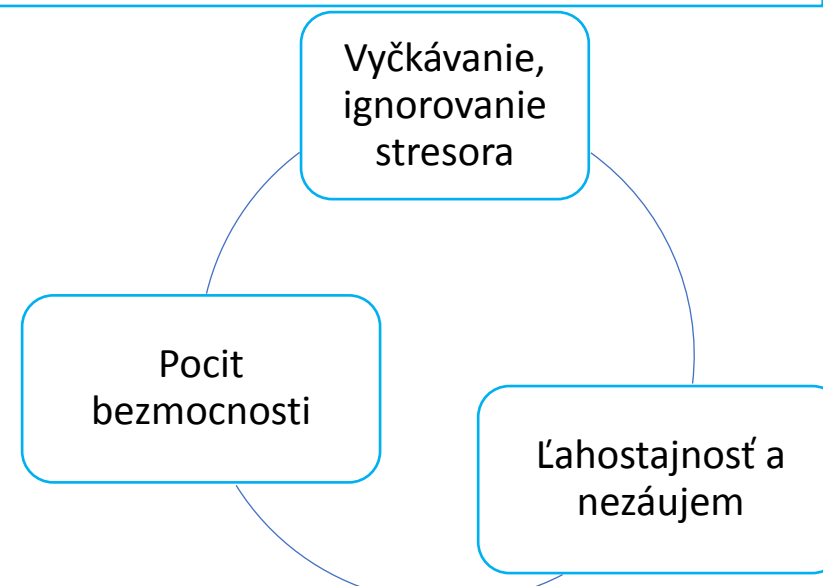
charakterizované odvahou osoby pustiť sa do boja so stresorom

Pasívne copingové stratégie

vyznačujú sa vonkajším pokojom a pasivitou

Copingové stratégie

Aspekty súvisiace s copingovými stratégiami

Vrodené predispozície športovca

Vývinová úroveň športovca

Individuálna skúsenosť športovca

Aktuálny stav organizmu športovca

Ako by sme mali pristupovať k chybe
dieťaťa – športovca?

Ako vysvetliť dieťaťu chybu?

Pomáham
ti robiť
pokroky

**SOM
CHYBA**

Posúvam
ťa ďalej

Som
dôležitá

Nemusíš
sa ma báť

Patrím k
učeniu

Nájdi
ma

10 základných pravidiel pre výchovu šťastného a úspešného športovca

1. Podporujte dieťa v tom, aby sa porovnávalo so svojou vlastnou výkonovou históriou
2. Šport by mal byť pre dieťa zábava
3. Súťaže predstavujú pre dieťa veľmi dôležitý tréning
4. Zlyhanie nemusí byť len negatívne
5. Víťazstvo nemusí znamenať úspech a prehra nemusí znamenať neúspech
6. Buďte najväčším fanúšikom dieťaťa
7. Hodnota osobnosti dieťaťa sa neodvíja od jeho športových úspechov
8. Prekážky znamenajú výzvu
9. Dôležitá najmä cesta, nielen cieľ
10. Berte ohľad na vývinové osobitosti

Motivácia športovca

Výkonová nekonzistencia?

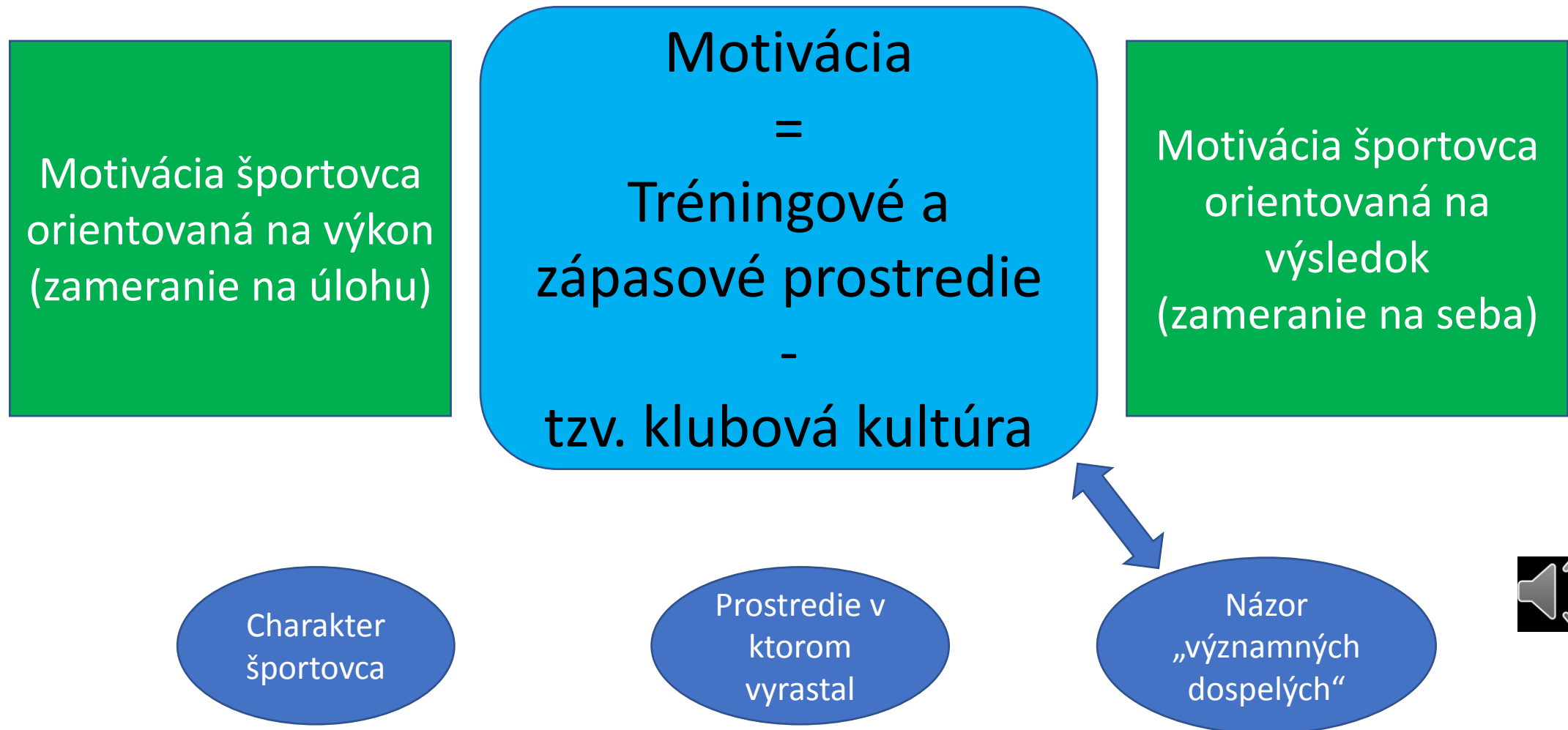
Môže viesť k
premotivovanosti
(snaha „zlomiť
nezdary“)

Ako na to?

Typ prevládajúcej motivácie

V kľúčových momentoch zápasu teda nestačí zakričať „sústred' sa!“

Ale hráč musí čerpať z kultúry prostredia, v ktorej sa v rámci tréningu pohybuje

Motivácia

=

Tréningové a zápasové prostredie

-

tzv. klubová kultúra

Je tvorená
každodennou
komunikáciou v
klube

Reakcia na chybu

Využívanie podmienok vo svoj prospech
(aké návyky využívaš k tomu, aby si ich zmenil?)

Využívajte príklady
(tiež bývam v takejto situácii nervózny, ale robím to takto...)

Spôsob interpretácie skúseností a zážitkov
(reframing)

Zrušte strach z chýb
(chybne vykonané riešenie situácie má vyššiu hodnotu ako neskúsiť nič)

Individuálny zásobník spôsobov zvládania situácií

Je tvorená každodennou komunikáciou v klube

Vysoká zapojenosť do procesu
(krátke vysvetlenie a nechať hráča skúšať si to)

Autonómia hráča

Je tvorená každodennou komunikáciou v klube

Stanovovanie cieľov

Neopravovať každú chybu

Tzv. hra s „úrovňovaním“
(zobrať naučený prvok a uplatňovať ho v iných podmienkach, v obťažnejších situáciach...)

Progres vs. Víťazstvo

(aj v tréningových podmienkach)

Sociálna interakcia

Prvok spolutvorenia

Čo znižuje motiváciu?

Stereotyp v
tréningu

Cyklus zlyhaní

Spomalenie
progresu

Príliš ľahká
dostupnosť
úspechu

Ako to prekonať?

Vôľa a disciplína

